

(Rättsakter som antagits med tillämpning av avdelning VI i Fördraget om Europeiska unionen)

RÅDETS RAMBESLUT 2005/667/RIF

av den 12 juli 2005

om förstärkning av det straffrättsliga regelverket för bekämpande av föroreningar orsakade av fartyg

EUROPEISKA UNIONENS RÅD HAR ANTAGIT DETTA RAMBESLUT

med beaktande av fördraget om Europeiska unionen, särskilt artikel 31.1 e och artikel 34.2 b i detta,

med beaktande av kommissionens förslag,

med beaktande av Europaparlamentets yttrande, ⁽¹⁾ och

av följande skäl:

- (1) Såväl i rådets och kommissionens handlingsplan för att på bästa sätt genomföra bestämmelserna i Amsterdamfördraget om upprättande av ett område med frihet, säkerhet och rättvisa ⁽²⁾ som i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Tammerfors den 15-16 oktober 1999, särskilt punkt 48 i dessa, efterlyses lagstiftningsåtgärder mot miljöbrott, bland annat gemensamma påföljder och jämförbara förfarandegarantier.
- (2) Kampen mot föroreningar som orsakas av fartyg, uppsåtliga eller av grov oaktsamhet, prioriteras av unionen. Av punkterna 32 — 34 i slutsatserna från Europeiska rådets möte i Köpenhamn den 12-13 december 2002 och särskilt av uttalandet från rådets möte (rättsliga och inrikes frågor) den 19 december 2002 efter oljetankern Prestiges förlisning framgår att unionen är fast besluten att vidta alla åtgärder som är nödvändiga för att undvika att sådana skador upprepas.
- (3) Det bör därför genomföras en tillnärmning av medlemsstaternas lagstiftning, vilket kommissionen redan har påpekat i sitt meddelande till Europaparlamentet och rådet om ökad sjösäkerhet med anledning av oljetankern Prestiges förlisning.
- (4) Europaparlamentets och rådets direktiv 2005/35/EG av den 7 september 2005 om föroreningar förorsakade av fartyg och införandet av sanktioner för överträdelser ⁽³⁾ liksom detta rambeslut, som kompletterar direktiv 2005/35/EG med detaljerade straffrättsliga bestämmelser, syftar till en sådan tillnärmning.
- (5) Detta rambeslut, som grundar sig på artikel 34 i fördraget om Europeiska unionen, är rätt instrument för att ålägga medlemsstaterna skyldigheten att föreskriva straffrättsliga påföljder.
- (6) Det bör införas gemensamma påföljder för juridiska personer på grund av beteendets särskilda art.
- (7) Förenta nationernas havsrättskonvention från 1982, som har undertecknats av samtliga medlemsstater och i vilken Europeiska gemenskapen är part, är särskilt viktigt när det gäller samarbete.
- (8) Samarbetet mellan medlemsstaterna bör organiseras på bästa möjliga sätt för att medlemsstaterna snabbt skall kunna överföra upplysningar till varandra. Kontaktpunkter bör därför utses och fastställas.
- (9) Eftersom målen för detta rambeslut inte i tillräcklig utsträckning kan uppnås av medlemsstaterna och de därför, på grund av den skada över nationsgränserna som beteendet i fråga kan orsaka, bättre kan uppnås på unionsnivå, kan unionen vidta åtgärder i enlighet med subsidiaritetsprincipen i artikel 5 i fördraget om upprättandet av Europeiska gemenskapen. I enlighet med proportionalitetsprincipen i samma artikel går detta rambeslut inte utöver vad som är nödvändigt för att uppnå dessa mål.
- (10) Detta rambeslut står i överensstämmelse med de grundläggande rättigheter och tar hänsyn till de principer som erkänns i artikel 6 i fördraget om Europeiska unionen och återspeglas i Europeiska unionens stadga om de grundläggande rättigheterna.
- (11) Detta rambeslut innehåller inte någon uttrycklig skyldighet för medlemsstater med kust vid sund som används för internationell sjöfart och som omfattas av reglerna för genomfartstrafik i enlighet med Förenta nationernas havsrättskonvention från 1982, del III kapitel 2, att fastställa behörighet för brott begångna i sådana sund. Behörighet beträffande brott bör fastställas i enlighet med internationell rätt och i synnerhet artikel 34 i Förenta nationernas havsrättskonvention från 1982.

⁽¹⁾ Europaparlamentets yttrande av den 13 januari 2004 (EUT C 92, 16.4.2004, s. 19).

⁽²⁾ EGT C 19, 23.1.1999, s. 1.

⁽³⁾ Se sidan 11 i detta nummer av EUT.

(12) Den praktiska tillämpningen av de åtgärder som medlemsstaterna har vidtagit för att genomföra detta rambeslut bör övervakas av kommissionen, som inom fem år från och med dagen för genomförandet av detta rambeslut bör lägga fram en rapport för rådet. Denna rapport får inbegripa lämpliga förslag.

HÄRIGENOM FÖRESKRIVS FÖLJANDE.

Artikel 1

Definitioner

Vid tillämpningen av detta rambeslut skall definitionerna i artikel 2 i direktiv 2005/35/EG gälla.

Artikel 2

Brott

1. Med förbehåll för artikel 4.2 i detta rambeslut skall varje medlemsstat vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att en överträdelse i den mening som avses i artiklarna 4 och 5 i direktiv 2005/35/EG skall betraktas som ett brott.

2. Punkt 1 skall inte gälla besättningsmedlemmar, när det gäller överträdelser i sund som används för internationell sjöfart, i exklusiva ekonomiska zoner och på det fria havet när villkoren i regel 11 b i bilaga I eller regel 6 b i bilaga II till MARPOL-konventionen 73/78 är uppfyllda.

Artikel 3

Medhjälp, bistånd och anstiftan

Varje medlemsstat skall, i enlighet med nationell lagstiftning, vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att medhjälp, bistånd och anstiftan till sådana brott som avses i artikel 2 är straffbara.

Artikel 4

Påföljder

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att de brott som avses i artiklarna 2 och 3 beläggs med effektiva, proportionella och avskräckande straffrättsliga påföljder som, åtminstone i allvarliga fall, innefattar ett maximalt frihetsstraff på minst ett till tre år.

2. I mindre allvarliga fall där de begångna handlingarna inte orsakar försämring av vattenkvaliteten, får medlemsstaten besluta om påföljder av ett annat slag än de som fastställs i punkt 1.

3. De straffrättsliga påföljder som anges i punkt 1 kan åtföljas av andra påföljder eller åtgärder, särskilt böter eller av att en fysisk person mister rätten att utöva en verksamhet som kräver officiellt tillstånd eller godkännande, eller rätten att grunda, förvalta eller leda ett företag eller en inrättning i det fall då de omständigheter som lett till hans eller hennes fällande dom visar att det föreligger uppenbar risk för att samma sorts brottsliga verksamhet kan komma att fortsätta.

4. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att ett uppsåtligt brott enligt artikel 2 beläggs med ett maximalt frihetsstraff på minst fem till tio år om brottet har vållat betydande och omfattande skada på vattenkvaliteten, på djur eller växtarter eller på delar av dem och dödsfall eller allvarlig personskada.

5. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att ett uppsåtligt brott enligt artikel 2 beläggs med ett maximalt frihetsstraff på minst två till fem år, om

a) brottet har vållat betydande och omfattande skada på vattenkvaliteten, på djur eller växtarter eller på delar av dem, eller

b) brottet begicks inom ramen för en kriminell organisation i den mening som avses i rådets gemensamma åtgärd 98/733/RIF av den 21 december 1998 om att göra deltagande i en kriminell organisation i Europeiska unionens medlemsstater till ett brott⁽¹⁾, oavsett den straffnivå som anges i den gemensamma åtgärden.

6. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att ett brott enligt artikel 2, om det har begåtts av grov oaktsamhet, beläggs med ett maximalt frihetsstraff på minst två till fem år, om överträdelsen vållat betydande och omfattande skada på vattenkvaliteten, på djur eller växtarter eller på delar av dem och dödsfall eller allvarlig personskada.

7. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att ett brott enligt artikel 2, om det har begåtts av grov oaktsamhet, beläggs med ett maximalt frihetsstraff på minst ett till tre år, om överträdelsen har vållat betydande och omfattande skada på vattenkvaliteten, på djur eller växtarter eller på delar av dem.

8. I fråga om frihetsstraff skall denna artikel tillämpas om inte annat följer av internationell rätt, särskilt artikel 230 i Förenta nationernas havsrättskonvention från 1982.

Artikel 5

Juridiska personers ansvar

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att juridiska personer kan ställas till ansvar för sådana brott som avses i artiklarna 2 och 3 och som begås till deras förmån av en person som har agerat antingen på egen hand eller som en del av ett organ inom den juridiska personen och som har en ledande ställning inom den juridiska personen, grundad på

a) befogenhet att företräda den juridiska personen, eller

b) befogenhet att fatta beslut på den juridiska personens vägnar, eller

c) befogenhet att utöva kontroll inom den juridiska personen.

⁽¹⁾ EGT L 351, 29.12.1998, s. 1.

2. Förutom de fall som anges i punkt 1 skall medlemsstaterna vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att en juridisk person kan ställas till ansvar om brister i den övervakning eller kontroll som skall utföras av en sådan person som avses i punkt 1 har möjliggjort ett brott enligt artikel 2, när detta sker till den juridiska personens förmån av en person som är underställd denne.

3. Den juridiska personens ansvar i enlighet med punkterna 1 och 2 får inte utesluta lagföring av fysiska personer som är gärningsmän, anstiftare eller medhjälpare till brott enligt artiklarna 2 och 3.

Artikel 6

Påföljder för juridiska personer

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att en juridisk person som ställs till ansvar i enlighet med artikel 5.1 kan bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder. Dessa påföljder

a) skall innefatta bötesstraff eller administrativa avgifter, som åtminstone i fall där den juridiska personen ställs till ansvar för brott som avses i artikel 2, har

i) en maximal påföljd på minst 150 000 EUR till 300 000 EUR,

ii) en maximal påföljd på minst 750 000 EUR till 1 500 000 EUR i de allvarligaste fallen, inklusive åtminstone de uppsåtliga brott som omfattas av artikel 4.4 och 4.5,

b) kan i samtliga fall omfatta andra påföljder än böter, som

i) fråntagande av rätt till offentliga förmåner eller stöd,

ii) tillfälligt eller permanent näringsförbud,

iii) rättslig övervakning,

iv) rättsligt beslut om upplösning av verksamheten, eller

v) skyldighet att vidta särskilda åtgärder för att undanröja följderna av den överträdelse som ledde till ansvar för den juridiska personen.

2. För att genomföra punkt 1 a, dock utan att det strider mot första meningen i punkt 1, skall de medlemsstater som inte har euron som valuta tillämpa den växelkurs mellan euron och deras egen valuta som offentliggörs i *Europeiska unionens officiella tidning* den 12 juli 2005.

3. En medlemsstat får genomföra punkt 1 a genom att tillämpa ett system där bötesbeloppet står i proportion till den juridiska personens omsättning, den ekonomiska fördel som erhöles eller planerades när brottet begicks eller något annat värde som ger en anvisning om den juridiska personens ekonomiska situation, under förutsättning att ett sådant system gör det möjligt att tillämpa maximibelopp för böterna som åtminstone motsvarar det lägsta beloppet för de maximala böter som anges i punkt 1 a.

4. En medlemsstat som har för avsikt att genomföra rambeslutet i enlighet med punkt 3 skall underrätta rådets generalsekretariat och kommissionen om att den avser att göra detta.

5. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att försäkra sig om att en juridisk person som ställs till ansvar i enlighet med artikel 5.2 skall kunna bli föremål för effektiva, proportionella och avskräckande påföljder eller åtgärder.

Artikel 7

Domstols behörighet

1. Varje medlemsstat skall vidta de åtgärder som är nödvändiga för att fastställa sin behörighet i enlighet med internationell rätt med avseende på sådana brott som avses i artiklarna 2 och 3 och som har begåtts

a) helt eller delvis inom medlemsstatens territorium,

b) inom dess exklusiva ekonomiska zon eller inom en likvärdig zon som har fastställts i enlighet med internationell rätt,

c) ombord på ett fartyg som för dess flagg,

d) av en av dess medborgare om brottet är straffbart enligt strafflagstiftningen där det begicks eller om den plats där det begicks inte faller under någon territoriell behörighet,

e) till förmån för en juridisk person som har ett huvudkontor på dess territorium,

f) utanför dess territorium men har förorsakat eller kan komma att förorsaka föroreningar inom dess territorium eller dess ekonomiska zon, och fartyget frivilligt befinner sig i en av medlemsstatens hamnar eller offshore-terminaler,

g) på det fria havet och fartyget frivilligt befinner sig i en av medlemsstatens hamnar eller offshore-terminaler.

2. Varje medlemsstat får besluta att den inte skall tillämpa eller att den endast i särskilda fall eller under särskilda omständigheter skall tillämpa bestämmelserna om domstols behörighet i

a) punkt 1 d,

b) punkt 1 e.

3. Medlemsstaterna skall informera rådets generalsekretariat om de beslutar att tillämpa punkt 2, i förekommande fall med angivande av de särskilda fall eller omständigheter då beslutet skall gälla.

4. När fler än en medlemsstat har behörighet skall de berörda medlemsstaterna vinnlägga sig om att samordna sina åtgärder på lämpligt sätt, i synnerhet vad gäller villkoren för lagföring och förfarandena för ömsesidig rättslig hjälp.

5. Hänsyn skall tas till följande relevanta omständigheter:

a) Den medlemsstat på vars territorium, inom vars exklusiva ekonomiska zon eller motsvarande zon brottet har begåtts.

b) Den medlemsstat på vars territorium, inom vars exklusiva ekonomiska zon eller motsvarande zon följderna av brottet visar sig.

- c) Den medlemsstat på vars territorium, inom vars exklusiva ekonomiska zon eller motsvarande zon det fartyg från vilket brottet har begåtts befinner sig i transitpassage.
- d) Den medlemsstat där gärningsmannen är medborgare eller fast bosatt.
- e) Den medlemsstat på vars territorium den juridiska person för vars räkning brottet har begåtts har sitt huvudkontor.
- f) Den medlemsstat som är flaggstat för det fartyg från vilket brottet har begåtts.
6. Vid tillämpningen av denna artikel omfattar ett territorium det område som avses i artikel 3.1 a och 3.1 b i direktiv 2005/35/EG.

Artikel 8

Spridning av information

- Om en medlemsstat underrättas om att ett av de brott som avses i artikel 2 har begåtts eller riskerar att begås och detta förorsakar eller sannolikt kan komma att förorsaka överhängande föroreningar skall medlemsstaten omedelbart underrätta de andra medlemsstater som kan drabbas av dessa skador och kommissionen.
- Om en medlemsstat underrättas om att ett av de brott som avses i artikel 2 har begåtts eller riskerar att begås och detta sannolikt faller under en av medlemsstaternas behörighet skall medlemsstaten omedelbart underrätta den sistnämnda medlemsstaten.
- Medlemsstaterna skall utan dröjsmål underrätta flaggstaten eller varje annan berörd stat om de åtgärder som vidtagits enligt detta rambeslut, särskilt artikel 7.

Artikel 9

Kontaktpunkter

- Varje medlemsstat skall utse befintliga kontaktpunkter eller, om det är nödvändigt, upprätta nya kontaktpunkter, i synnerhet för utbyte av information enligt artikel 8.
- Varje medlemsstat skall underrätta kommissionen om vilken eller vilka myndigheter som fungerar som kontaktpunkt enligt punkt 1. Kommissionen skall underrätta övriga medlemsstater om dessa kontaktpunkter.

Artikel 10

Territoriellt tillämpningsområde

Detta rambeslut skall ha samma territoriella tillämpningsområde som direktiv 2005/35/EG.

Artikel 11

Genomförande

1. Medlemsstaterna skall senast den 12 januari 2007 vidta de åtgärder som är nödvändiga för att följa bestämmelserna i detta rambeslut.

2. Senast den 12 januari 2007 skall medlemsstaterna till rådets generalsekretariat och till kommissionen överlämna texterna till de bestämmelser genom vilka skyldigheterna enligt detta rambeslut införlivas med deras nationella lagstiftning. På grundval av denna information och en skriftlig rapport från kommissionen skall rådet senast den 12 januari 2009 bedöma i vilken utsträckning medlemsstaterna har följt bestämmelserna i detta rambeslut.

3. Senast den 12 januari 2012 skall kommissionen på grundval av information från medlemsstaterna om den praktiska tillämpningen av bestämmelserna för att genomföra detta rambeslut förelägga rådet en rapport och lägga fram de förslag den anser lämpliga, vilket får inbegripa förslag om att medlemsstaterna när det gäller brott som har begåtts på deras territorialvatten eller inom deras exklusiva ekonomiska zon eller en likvärdig zon inte skall betrakta ett fartyg som för en annan medlemsstats flagg som ett utländskt fartyg i den mening som avses i artikel 230 i Förenta nationernas havsrättskonvention från 1982.

Artikel 12

Ikraftträdande

Detta rambeslut träder i kraft dagen efter det att det har offentliggjorts i *Europeiska unionens officiella tidning*.

Utfärdat i Bryssel den 12 juli 2005.

På rådets vägnar
G. BROWN
Ordförande